

Sygn. akt I ACz 706/18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Gawinek (spr.)

Sędziowie: SA Tomasz Żelazowski

SA Dariusz Rystał

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2018 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. S.

z udziałem M. J.

o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym

na skutek zażalenia wnioskodawczyni

na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z 8 października 2018, sygn. akt I Ns 256/18

postanawia:

oddalić zażalenie.

Tomasz Żelazowski Małgorzata Gawinek Dariusz Rystał

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. S., kandydat na wójta Gminy K., złożyła przeciwko uczestnikowi M. J., kandydatowi na radnego Gminy K. wniosek o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym, w którym początkowo wniosła o: zakazanie uczestnikowi rozpowszechniania nieprawdziwych informacji w przedmiocie: przekazania przez wójta Gminy K. M. S. Parafii (...) w K. kwoty 30.000 zł na trzy koncerty muzyki bez przeprowadzenia procedury konkursowej; niepodejmowania przez wójta Gminy K. M. S. żadnych działań w sprawie nielegalnej wycinki drzew na nieruchomości Parafii (...) w K. oraz nie

nałożenia z tego tytułu na parafię kilkuset tysięcy kary grzywny. Nadto wniosła o

nakazanie uczestnikowi sprostowania wskazanych powyżej informacji w sposób w jaki zostały zamieszczone tj. w miesięczniku (...) oraz na portalu internetowym; nakazanie przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje; nakazanie przeproszenia wnioskodawczyni poprzez umieszczenie przeprosin w następujących gazetach: Kurier (...), Głos (...), (...) wydawanej również na portalu internetowym, na portalu internetowym kołbaskowo.info, na portalu społecznościowym f. pod nazwą użytkownika „Komitet Wyborczy Wyborców (...)”; nakazanie uczestnikowi wpłacenia kwoty 5.000 zł na rzecz organizacji pożytku publicznego - (...). Wniosła także o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według załączonego spisu kosztów.

Na rozprawie 8 października 2018 wnioskodawczyni sprecyzowała żądanie nakazania sprostowania nieprawdziwych informacji wskazując, iż ma to nastąpić poprzez umieszczenie przez uczestnika oświadczenia, iż zamieszczone przez

niego zapisy o treści, iż pani wójt M. S. przekazała Parafii (...) w K. kwotę 30.000 zł na trzy koncerty muzyki bez przeprowadzenia procedury konkursowej jest nieprawdziwe oraz że zapis, iż pani wójt M. S. nie podjęła żadnych działań w sprawie nielegalnej wycinki drzew na nieruchomości Parafii (...) w K. oraz nie nałożenia z tego tytułu na parafię kilkuset tysięcznej kary pieniężnej jest nieprawdziwe, które to informacje zostały zamieszczone w miesięczniku (...) oraz na portalu internetowym. Wskazała jednocześnie, iż sprostowanie ma się ukazać w kolejnym wydaniu tego miesięcznika oraz na portalu społecznościowym f. pod nazwą użytkownika Komitet Wyborczy Wyborców (...). Wskazano również, iż oświadczenie o sprostowaniu ma zostać dokonane takim samym rodzajem i wielkością czcionki co kwestionowany wpis. Pełnomocnik wnioskodawczyni podała, że tam właśnie, w tym czasopiśmie i na wskazanym portalu, opublikowane zostały nieprawdziwe informacje. Wnioskodawczyni sprecyzowała również treść żądania w zakresie nakazania uczestnikowi przeproszenia wnioskodawczyni wskazując, iż ma to nastąpić w takiej formie, że uczestnik złoży oświadczenie, że przeprasza panią M. S. za rozpowszechnianie wyżej opisanych informacji, z zacytowaniem ich treści, i ze wskazaniem, że są one nieprawdziwe. Następnie pełnomocnika wnioskodawczyni wniosła o sprostowanie nieprawdziwych informacji poprzez odniesienie się do dosłownej treści cytowanych przez uczestnika informacji w zakresie wniosku określonego w punkcie 1. 2). Podniosła, że wnioskodawczyni jest osobą publiczną, zapisy dotyczą zaś naruszenia praworządności w zakresie jej działań jako wójta cieszącego się zaufaniem publicznym, więc mogą powodować utratę zaufania do wójta, zwłaszcza, że jesteśmy w okresie wyborczym.

Uczestnik M. J., wniósł o oddalenie wniosku w całości.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie z 8 października 2018, wydanym w sprawie o sygn. I Ns 256/18, zakazano uczestnikowi rozpowszechniania nieprawdziwej informacji, o tym, że wójt Gminy K. M. S. przekazała na rzecz Parafii (...) w K. kwotę 30.000 zł na trzy koncerty muzyki organowej bez przeprowadzenia procedury konkursowej (pkt 1); nakazano uczestnikowi sprostowanie nieprawdziwej informacji wskazanej w punkcie 1 poprzez złożenie oświadczenia następującej treści: „M. J. oświadcza, że rozpowszechniana przez niego informacja, że wójt Gminy K. M. S. przekazała na rzecz Parafii (...) w K. kwotę 30.000 zł na trzy koncerty muzyki organowej bez przeprowadzenia procedury konkursowej jest nieprawdziwa” i opublikowanie tego oświadczenia w kolejnym, najbliższym wydaniu czasopisma (...), przy czym oświadczenie ma być napisane czcionką tego samego rodzaju i w rozmiarze nie mniejszym niż użyta w artykule zawierającym nieprawdziwą informację zawartym w numerze 24 czasopisma z 20 września 2018 oraz umieszczone na stronie 12 czasopisma (pkt 2). Wniosek w pozostałym zakresie oddalono (pkt 3) oraz stwierdzono, że koszty postępowania wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą we własnym zakresie (pkt 4).

Wydanie powyższego rozstrzygnięcia Sąd I instancji poprzedził poczynieniem ustaleń faktycznych, z których wynika, że M. S. jest wójtem Gminy K. i kandydatem na wójta tej gminy na kolejną kadencję w wyborach zarządzonych rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2018 r. (Dz. U. 2018, poz. 1561) na 21 października 2018. Drugim kandydatem na stanowisko wójta Gminy K. jest R. W. zgłoszony przez Komitet Wyborczy Wyborców (...). Uczestnik M. J. jest kandydatem na radnego w wyborach do Rady Gminy K. zgłoszonym przez Komitet Wyborczy Wyborców (...).

W pierwszej kolejności Sąd poczynił szczegółowe ustalenia odnośnie kwestii związanej ze środkami przekazanymi na koncerty Parafii (...) w K..

Odnośnie kwestii związanych z wycinką drzew na terenie tej Parafii Sąd ustalił, że 13 czerwca 2017 zostało wszczęte z urzędu przez wójta Gminy K. M. S. postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenie kary pieniężnej za usunięcie drzewa bez wymaganego zezwolenia z terenu nieruchomości będącej własnością Parafii (...) w K.. W zawiadomieniu o wszczęciu postępowania wskazano, iż zostanie zlecona ekspertyza dendrologiczna wykonana przez biegłego w celu ustalenia gatunku i parametrów ściętego drzewa. Informacje te były niezbędne do wyliczenia administracyjnej kary pieniężnej za usunięcie drzewa bez wymaganego zezwolenia. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania zostało doręczone parafii 19 czerwca 2017.

Ustalono także, że 27 lutego 2018 M. J. zwrócił się do wójta Gminy K. z wnioskiem o udzielenie informacji publicznej w sprawie dotyczącej nielegalnej wycinki drzew na terenie nieruchomości stanowiącej własność Parafii (...) w K.. Z podobnym wnioskiem zwróciła się do wójta M. G. 26 marca 2018. W obu przypadkach udzielono odpowiedzi, że postępowanie administracyjnej w tej sprawie jest prowadzone i nie zostało jeszcze zakończone.

Z dalszych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że w bezpłatnym miesięczniku (...) nr (...) z 20 września 2018 na stronie 12 zamieszczony został artykuł M. J. „Czy M. S. zrealizowała swój program wyborczy?”. W punkcie 17 artykułu z podtytułem dalsza współpraca z parafiami w celu ochrony zabytków napisano: „Kościoły były na przestrzeni ostatnich lat wspierane naszymi, podatników pieniędzmi. Nie obyło się bez afer, z których warto przypomnieć przekazanie przez wójta z poważnym naruszeniem przepisów 30 tysięcy złotych Parafii w K. na 3 „koncerty muzyki organowej” (zrobiono to poza konkursem, ksiądz prosił i wójt, bez żadnej dokumentacji przekazała mu pieniądze), czy przymknięcie oka na nielegalną wycinkę drzew na terenie plebanii w K. i nienaliczenie kilkuset tysięcy kary. Jeżeli tak miała wyglądać realizacja tego punktu to musimy uznać go za zrealizowany.”

Następnie wójta Gminy K. M. S. - 28 września 2018 – skierowała zawiadomienie o zamiarze zakończenia postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej za usunięcia drzewa z gatunku dąb szypułkowy z terenu nieruchomości będącej własnością Parafii (...) w K. bez wymaganego zezwolenia. Zawiadomienie to zawierało informację, że strona ma prawo zapoznać się z zebranymi dowodami, w tym z projektem wydanej decyzji i do wniesienia uwag w terminie 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia. Zawiadomienie zostało doręczone Parafii 2 października 2018. W projekcie decyzji karę za usunięcie drzewa przez Parafię (...) w K. bez wymaganego zezwolenia określono na kwotę 45.400 zł.

Artykuł z powyższym zapisem opublikowany został też w internetowym wydaniu gazety. Odesłanie do artykułu zamieszczone zostało na profilu na portalu społecznościowym f. prowadzonym pod nazwą (...) oraz na stronie internetowej (...).

Sąd ustalił, że wpis o kwestionowanej treści nie został zamieszczony na profilu na portalu społecznościowym f. prowadzonym pod nazwą użytkownika Komitet Wyborczy Wyborców (...). Nie zamieszczono tam również odnośnika do wydania internetowego nr (...)

W świetle powyższych ustaleń faktycznych oraz w odwołaniu do normy art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy oraz art. 105 tego kodeksu Sąd Okręgowy zważył, że wniosek okazał się częściowo zasadny.

Sąd I instancji uznał, że kwestionowany w niniejszym postępowaniu przez wnioskodawczynię fragment artykułu prasowego aktorstwa uczestnika nie może być zakwalifikowany jako materiał wyborczy, gdyż nie pochodzi on od komitetu wyborczego. Sąd wskazał, iż koniecznym jest zatem rozważenie czy wypowiedź można uznać za formę agitacji wyborczej. Odwołując się do orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie Sąd przyjął, że wypowiedziami o charakterze agitacji wyborczej są takie wypowiedzi, które są umieszczane z uwagi na trwającą kampanię wyborczą i pozostają w związku z aktem wyboru, czy też umieszczane są w celu wpływu na wynik głosowania. Zaznaczono, że wypowiedzi odnoszące się do osoby kandydata, które mogą go zdyskredytować w oczach wyborców i temu służą, traktować należy jako formę agitacji wyborczej. W ocenie Sądu Okręgowego za taką właśnie wypowiedź uznać należy fragment artykułu uczestnika, zawierający informację, o przekazaniu przez wnioskodawczynię 30 tysięcy złotych parafii w K. na 3 „koncerty muzyki organowej” ze wskazaniem, iż zrobiono to poza konkursem i bez żadnej dokumentacji oraz informację o przymknięciu oka na nielegalną wycinkę drzew na terenie plebanii w K. i nie naliczeniu kilkuset tysięcy kary. Sąd wyjaśnił, że w związku z faktem, że wnioskodawczyni aktualnie pełni funkcję wójta Gminy K. i jednocześnie jest kandydatem na to stanowisko w tegorocznych wyborach, nie można mieć wątpliwości, iż informacje zawarte w artykule służą temu, by zniechęcić wyborców do głosowania na nią. Sąd dostrzegł także, iż wypowiedź ta ukazała się po ogłoszeniu terminu wyborów, w trakcie trwania kampanii wyborczej, i jest wypowiedzią, która obiektywnie może wpłynąć na decyzje wyborców, co do wyboru kandydata na wójta Gminy K. skoro poddaje krytyce działania aktualnych władz. Zdaniem Sądu do takiego wniosku skłania nie tylko treść wypowiedzi, ale i okoliczność, że jej autor - uczestnik M. J. jest kandydatem w wyborach do Rady Gminy K. z ramienia

Komitety Wyborczego Wyborców Tu Działamy Bo Tu Mieszkamy, który to komitet wystawia na stanowisko wójta Gminy K. kontrkandydata dla wnioskodawczyni.

Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że istotnym jest także ustalenie czy zawarte w wypowiedzi uczestnika stwierdzenia stanowią informacje i czy są to informacje nieprawdziwe. Wskazano, że w pojęciu informacji nieprawdziwych w rozumieniu przywołanego wyżej przepisu mieszczą się wyłącznie wypowiedzi, które odnoszą się do faktów, a więc stanowią formę komunikatu o otaczającej nas rzeczywistości. Z tego względu w orzecznictwie wyklucza się traktowania jako informacji wypowiedzi o charakterze wyłącznie ocennym.

Zdaniem Sądu Okręgowego w celu ustalenia charakteru konkretnej wypowiedzi należy wziąć pod uwagę kilka czynników. Wyjaśniono, że w pierwszej kolejności zachodzi konieczność ustalenia sedna znaczenia wypowiedzi. Następnie trzeba zbadać, czy tak ustalona treść poddaje się weryfikacji dowodowej z punktu widzenia prawdy czy fałszu. Kolejnym etapem jest analiza z punktu widzenia całego kontekstu wypowiedzi, a w końcu z punktu widzenia okoliczności zewnętrznych, między innymi kontekstu sytuacyjnego, w jakim wypowiedź została wypowiedziana. Zdaniem Sądu użyteczne jest również posłużenie się przy dokonywaniu takiej oceny wzorcem przeciętnej odbiorcy, w celu rozstrzygnięcia, czy wypowiedź ma z jego punktu widzenia przynajmniej w części charakter sprawdzalnego stwierdzenia faktów, czy też w jej treści przeważają subiektywne oceny.

Odnosząc te rozważania do kwestii badanych w tej sprawie Sąd pierwszej instancji zauważył, że wskazywane przez wnioskodawczynię fragmenty wypowiedzi uczestnika odnoszącej się do przekazania przez wnioskodawczynię kwoty 30.000 zł parafii w K. na 3 koncerty muzyki organowej poza konkursem i bez żadnej dokumentacji można zakwalifikować jako informacje o faktach. Zdaniem Sądu z zebranych w sprawie dowodów wynika zaś, że te podane przez uczestnika informacje są nieprawdziwe. Po przedstawieniu argumentów wynikających z zebranego materiału procesowego Sąd stwierdził, że w tym zakresie wnioskodawczyni może w niniejszym postępowaniu domagać się ochrony prawnej określonej w art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego.

Sąd stwierdził, że również fragment kwestionowanej wypowiedzi uczestnika dotyczący nienaliczenia kilkuset tysięcznej kary grzywny na rzecz parafii w K. za nielegalną wycinkę drzew jest informacją o faktach. Sąd wskazał, że w tym zakresie przedstawione przez wnioskodawczynię dowody nie dały podstaw do przyjęcia, iż ta podana przez uczestnika informacja jest nieprawdziwa. Zaznaczono, iż z przedłożonych do akt dokumentów wynika jednoznacznie, że do dnia publikacji artykułu uczestnika, jak również na dzień orzekania w niniejszej sprawie, grzywna za dokonanie wycinki drzewa bez wymaganego zezwolenia na Parafię (...) w K. nie została nałożona. Zdaniem Sądu Okręgowego zatem, w tym zakresie wniosek nie mógł być uwzględniony.

W ocenie Sądu pierwszej instancji brak jest też podstaw do uwzględnienia wniosku w zakresie zakazu rozpowszechniania przez uczestnika informacji (oraz jej sprostowania) odnośnie niepodejmowania przez wnioskodawczynię żadnych działań w przedmiocie nielegalnej wycinki drzew na nieruchomości stanowiącej własność Parafii (...) w K., czy też informacji o przymknięciu oka przez wnioskodawczynię na nielegalną wycinkę drzew. Zwrócono uwagę, że kwestionowany fragment artykułu prasowego zawierał zapis o „przymknięciu oka na nielegalną wycinkę drzew”. Sąd wyjaśnił, że zwrot „przymknąć oko” nie jest wyrażeniem jednoznacznym, podlega pod kategorię oceny czyjeś zachowania, może być różnie interpretowany w zależności od kontekstu sytuacyjnego i nie może być utożsamiany jako synonim tylko i wyłącznie „braku podjęcia jakiegokolwiek działania” w danej sprawie, może bowiem opisywać m.in. sytuację opieszalej reakcji na jakąś sprawę. Sąd wskazał, że z tych też względów, ten zapis, jako nie dający się zweryfikować w kategoriach prawda bądź fałsz, nie będący odzwierciedleniem stanu faktycznego, nie będący twierdzeniem o jakimś fakcie, a w szczególności nie dający się zakwalifikować jako odpowiednik braku podjęcia jakiegokolwiek działań nie mógł być przedmiotem skutecznej eliminacji, czy sprostowania w ramach procedowania w trybie wyborczym w oparciu o przepis art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego. W ocenie Sądu Okręgowego ten fragment wypowiedzi stanowi krytyczną ocenę działań dotychczasowej władzy, ale nie sposób go uznać za informację.

Konkludując Sąd pierwszej instancji przyjął, iż zasadne okazało się żądanie zakazania rozpowszechniania informacji i ich sprostowania, ale tylko w zakresie odnoszącym się do informacji nieprawdziwych czyli dotyczących przekazania

przez M. S. jako wójta Gminy K. kwoty 30.000 zł na rzecz Parafii (...) w K. na trzy koncerty muzyki organowej poza konkursem i bez żadnej dokumentacji. Sąd podkreślił, że zgromadzony materiał dowodowy wskazuje bowiem jednoznacznie, iż konkursu został przeprowadzony i w ramach tego właśnie konkursu wyłoniona została Parafia (...) w K. jako wykonawca rzezonego zadania, a pieniądze publiczne w kwocie 30.000 zł zostały przekazane na ten cel na podstawie zawartej dla jego realizacji umowy. Zdaniem Sądu wypowiedź uczestnika tyżająca się tej materii jest więc sprzeczna z ustalonymi w sprawie w tym przedmiocie faktami.

Sąd orzekający zakazał zatem uczestnikowi M. J., zgodnie z treścią żądania wniosku, rozpowszechniania tej nieprawdziwej informacji oraz nakazał sprostowanie jej poprzez zamieszczenie przez uczestnika w kolejnym, najbliższym wydaniu czasopisma (...) oświadczenia o określonej w sentencji treści.

Dalej Sąd Okręgowy wyjaśnił, że żądanie zamieszczenia sprostowania na portalu społecznościowym f. pod nazwą użytkownika Komitet Wyborczy Wyborców (...) nie zostało uznane za zasadne, bowiem na profilu wskazanego użytkownika nie zamieszczono informacji uznanych za nieprawdziwe w niniejszej sprawie, nie zamieszczono tam też odesłania do wydania internetowego nr (...) czasopisma (...). Skoro więc na rzezonym profilu nie zawarto żadnej wzmianki odnośnie treści informacji nieprawdziwych to zdaniem Sądu brak podstaw do publikowania na nim oświadczenia o sprostowaniu, zwłaszcza, że nie jest to też profil uczestnika postępowania.

Za nieuzasadnione Sąd uznał również żądanie przeproszenia i zapłaty kwoty pieniężnej. Sąd I instancji wyjaśnił, że chociaż wypowiedź uczestnika dotycząca przekazania przez M. S. jako wójta Gminy K. kwoty 30.000 zł na rzecz tamtejszej Parafii na koncerty muzyki organowej poza konkursem i bez żadnej dokumentacji jest nieprawdziwa, to jednak nie można kwalifikować jej jako naruszenia dóbr osobistych wnioskodawczyni. Sąd Okręgowy podkreślił, że w wypowiedzi tej uczestnik wprawdzie jednoznacznie odnosi się do osoby wnioskodawczyni, ale wypowiedź ta nie zawiera żadnych obraźliwych określeń pod adresem wnioskodawczyni, które mogłyby być definiowane jako naruszenie godności osobistej, a jedynie kryje w sobie krytyczną ocenę aktualnej władzy. Sąd wziął też pod uwagę, iż kampania wyborcza to szczególny okres, w którym koniecznym jest stworzenie warunków dla swobodnej, nieskrępowanej krytyki kandydatów i polityków pełniących funkcje publiczne. Mając zaś na uwadze, że skutków naruszenia dobra osobistego sama wnioskodawczyni upatrywała w możliwości osłabienia jej pozycji jako kandydata w tegorocznych wyborach, Sąd uznał, że sprostowanie jest wystarczającym i odpowiednim środkiem by usunąć tego rodzaju skutki naruszenia.

W ocenie Sądu Okręgowego w żaden też sposób nie zostało uzasadnione żądanie zapłaty na rzecz organizacji pożytku publicznego w szczególności, aby to roszczenie znajdowało uzasadnienie w zakresie stopnia naganności dokonanego przez uczestnika naruszenia, czy innych okolicznościach towarzyszących podaniu przez niego nieprawdziwej informacji. Dodatkowo, Sąd podniósł, że sam zakaz rozpowszechniania nieprawdziwej informacji oraz dokonanie sprostowania w całości usuwa skutki tego naruszenia.

Za niezasadne Sąd uznał również żądanie nakazania przepadku materiałów wyborczych zawierających nieprawdziwe informacje, albowiem fragmenty artykułu uczestnika zamieszczonego w czasopiśmie nie można uznać za materiał wyborczy spełniający kryteria opisane w przepisie art. 109 k.w.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc w związku z art. 111 § 2 Kodeksu wyborczego.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła wnioskodawczyni, zaskarżając orzeczenie w części, tj. co do pkt 3. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzuciła:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż dokonany przez uczestnika zapis o „przymknięciu oka na nielegalną wycinkę drzew” jest zapisem niedającym się zweryfikować,
- naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie nieprawidłowej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie prowadzącej do niezasadnego uznania, iż do dnia orzekania w niniejszej sprawie grzywna za dokonanie

wycinki drzewa bez wymaganego zezwolenia na parafię (...) w K. nie została nałożona, podczas gdy z projektu decyzji przedłożonej do akt sprawy jednoznacznie wynika, że została naliczona kara pieniężna w wysokości 45.400 zł.

Uwzględniając powyższe wnioskodawczyni wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez jego zmianę i uwzględnienie wniosku poprzez: zakazanie uczestnikowi M. J. rozpowszechniania nieprawdziwej informacji, że Wójt Gminy K. M. S. przemykała oko na nielegalną wycinkę drzew na terenie plebanii w K. i nienaliczenie kilkutyśycznej kary; nakazanie uczestnikowi M. J. sprostowanie tej nieprawdziwej informacji poprzez złożenie oświadczenia następującej treści: „M. J. oświadcza, że rozpowszechniana przez niego informacja, że Wójt Gminy K. M. S. przemykała oko na nielegalną wycinkę drzew na terenie plebanii w K. i nienaliczenie kilkutyśycznej kary jest nieprawdziwe i opublikowanie tego oświadczenia w kolejnym, najbliższym wydaniu czasopisma (...) przy czym oświadczenie ma być napisane czcionką tego samego rodzaju i w rozmiarze nie mniejszym niż użyta w artykule zawierającym nieprawdziwą informację zawartym w numerze 24 czasopisma z 20 września 2018 i zamieszczone na stronie 12 czasopisma.

W uzasadnieniu swojego stanowiska skarżąca wskazała, że błędne jest twierdzenie Sądu pierwszej instancji, iż zapis „o przymknięciu oka na nielegalną wycinkę drzew” jest zapisem nie dającym się zweryfikować w kategoriach prawdy bądź fałszu. Wnioskodawczyni zaznaczyła, że synonimem wyrażenia „przymknąć na coś oko” jest w szczególności znaczenie pobłażliwości względem czegoś, darowanie komuś czegoś, dozwalać na coś, godzić się, tolerować, dopuszczać. Zwróciła więc uwagę, że jest to określenie negatywne, wskazujące na niewłaściwe postępowanie, a więc w ocenie skarżącej w przedmiotowej sprawie wskazujące na to, iż Wójt Gminy K. miałaby w jakikolwiek sposób tolerować fakt nielegalnej wycinki drzew, co pozostaje w sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym i jest oczywiście nieprawdziwe. Dalej podkreśliła, że zwłaszcza w kontekście przedłożonych dokumentów wskazujących na to, iż niezwłocznie po zawiadomieniu o zaistniałej nielegalnej wycince drzew zostało wszczęte postępowanie administracyjne, które w chwili obecnej zmierza do zakończenia. Skarżąca zwróciła uwagę, że uczestnik postępowania miał wiedzę o tym, iż toczy się przedmiotowe postępowanie administracyjne.

Zdaniem skarżącej podobnie przedstawia się sytuacja z podaną przez uczestnika informacją o „nienaliczeniu kilkutyśycznej kary”. Podkreśliła, że wbrew bowiem przedłożonego do wniosku dokumentu w postaci projektu decyzji o nałożeniu (a tym samym o naliczeniu kary pieniężnej) na Parafię w K. i zawiadomieniu o zamiarze zakończenia postępowania administracyjnego, Sąd I instancji uznał, iż do dnia orzekania, kara taka nie została nałożona. W ocenie wnioskodawczyni pozostaje to w oczywistej sprzeczności ze zgromadzonym materiałem dowodowym świadczącym jednoznacznie, iż fakt taki nastąpił, a tym samym informacja podana przez uczestnika o braku takiego naliczenia jest nieprawdziwa.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawczyni okazało się bezzasadne.

Sąd Apelacyjny nie stwierdził wadliwości postępowania przed Sądem pierwszej instancji skutkujących nieważnością postępowania. Kontrola instancyjna nie wykazała też uchybień przepisom prawa materialnego oraz zarzucanych przez stronę skarżącą błędów proceduralnych. Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które poparł rzetelną analizą zebranego materiału procesowego, a dokonana przez Sąd ten ocena odpowiada zasadom logiki i obejmuje wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia w zaskarżonym zakresie okoliczności sprawy. Sąd Apelacyjny ustalenia te zatem podziela oraz przyjmuje za własne, czyniąc integralną częścią swojego stanowiska, a z uwagi na obszernie przytoczenie tych motywów we wstępnej części niniejszego uzasadnienia, za niecelowe uznaje ponowne ich cytowanie (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1999 r., II CKN 217/98, LEX nr 1213477).

Wnioskodawczyni podejmując się w zażaleniu zwalczania stanowiska Sądu Okręgowego odnośnie uznania przez ten Sąd za prawdziwą informację przedstawioną przez uczestnika w punkcie 17 artykułu zamieszczonego w miesięczniku (...) nr (...)z 20 września 2018, na stronie 12, opatrzonego tytułem „Czy M. S. zrealizowała swój program wyborczy?”, co do nienaliczenia przez obecnie sprawującą funkcję Wójta Gminy K. wnioskodawczynię, kilkusettyśycznej kary za nielegalną wycinkę drzew na terenie parafii (...) w K. oraz co do uznania że wyrażenie o „przymknięciu oka” – w tym wypadku na tę nielegalną wycinkę drzew – nie podlega weryfikacji w kategorii prawda - fałsz, nie zdołała przedstawić

argumentów, znajdujących potwierdzenie w zgromadzonym w tej sprawie materiale procesowym, pozwalających na zmianę orzeczenia Sądu Okręgowego w zaskarżonej części w sposób postulowany przez wnioskodawczynię.

Odnosząc się do zagadnienia prawdziwości stwierdzenia autora opisanego wyżej artykułu z 20 września 2018 - poza powołaniem się na niez dyskredytowane przez skarżącą stanowisko Sądu orzekającego w pierwszej instancji, iż wnioskodawczyni kara taką nie obciążała Parafii nie tylko do dnia ukazania się artykułu, ale też do czasu orzekania przez Sąd Okręgowy w tej sprawie - podkreślenia wymaga przede wszystkim to, że zamieszczenie takiego wyliczenia w projekcie decyzji nie ma waloru wywołującego skutki prawne wobec Parafii (a to właśnie ten dowód według skarżącej Sąd Okręgowy miał błędnie ocenić); niezależnie jednak od tego zagadnienia, wskazać trzeba, że sekwencja zdarzeń nie pozostawia wątpliwości, że na dzień ukazania się zwalczanego przez wnioskodawczynię artykułu - co jest bezsporne - nawet tego rodzaju wyliczeń, zamieszczonych w projekcie decyzji - nie było. Wnioskodawczyni nie tylko nie przedłożyła na tę okoliczność żadnych dowodów, ale też nie twierdziła nawet, że było inaczej.

W odniesieniu natomiast do kwestii wyrażenia o „przymknięciu oka” – w tym przypadku przez Panią Wójt, na nielegalną wycinkę - według uczestnika drzew, według wnioskodawczyni - drzewa. W realiach tej sprawy nie budzi wątpliwości okoliczność, że pojęcie „przymknąć oko” zostało użyte przez uczestnika dla wyrażenia negatywnego stanowiska odnośnie sposobu procedowania przez Wójta w konkretnej sprawie. Jak słusznie podaje w zażaleniu sama wnioskodawczyni, użycie przez uczestnika wyrażenia o „przymykaniu oka” m. in. ma taki wydźwięk, że - „wskazujące na niewłaściwe postępowanie” Wójta w postępowaniu odnośnie tej wycinki. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, zważywszy na oczywiście nieścisły charakter wyrażenia „o przymykaniu oka na określoną sprawę”, rację przyznać należy Sądowi Okręgowemu, że w realiach tej sprawy, odnosić je należało do oceny przez autora artykułu sposobu procedowania przez Wójta w sprawie przedstawianej przez uczestnika wycinki drzew, czy też wycinki jednego drzewa (na co wskazują dokumenty przedstawione przez wnioskodawczynię). Dla porządku jednie dodać należy, że analizując już tylko przebieg procedowania w postępowaniu administracyjnym wszczętym w dniu 13 czerwca 2017 przez Wójta Gminy K. przedstawiony w projekcie decyzji sporządzonym po ukazaniu się artykułu uczestnika z 20 września 2018, stwierdzić należy, że w związku czasowym pozostaje również wezwanie w dniu 27 marca 2018 na przesłuchanie przedstawiciela Parafii z artykułem uczestnika na ten sam temat, tym razem zamieszczonym 12 marca 2018 (w tym samym miesięczniku). Wyrażeniem o przymykaniu oka na tę sprawę przez wnioskodawczynię, uczestnik w takich realiach, określił sposób procedowania przez Wójta w omawianej sprawie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego brak jest zarówno podstaw prawnych jak i faktycznych, aby w ocenę tę ingerować w trybie art. 111 Kodeksu wyborczego.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd II instancji w oparciu o przepis art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc i w związku z art. 13 § 2 kpc orzekł jak w sentencji.

Tomasz Żelazowski Małgorzata Gawinek Dariusz Rystał